

7/760

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı
ANKARA

SAYI : B.09.0.APK.0.22.00.00.17/ 1386
KONU :İstanbul Milletvekili
Güldal OKUDUCU'nun
Yazılı Soru Önergesi

SÜRELİDİR
...../...../2003
25 TEMMUZ 2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: a) Başbakanlığın 25.06.2003 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-186-16/2868 sayılı yazısı.

b) 23.06.2003 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/760-2220/8635 sayılı yazınız.

İlgi (b) yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Güldal OKUDUCU'nun, Bingöl depremde zarar gören afetzedelere yapılan ve yapılacak olan ayni ve nakdi yardımlar hakkında Sayın Başbakanımıza yönelttiği, Sayın Başbakanımızın da Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri T.B.M.M. 7/760 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesinin cevabı ekte gönderilmektedir.

Bilginizi ve gereğini arz ederim.

Zeki ERGEZEN
Bakan

EKLER:

EK 1-Cevap Yazısı (1 adet – 6 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği :

T.B.M.M. Başkanlığı

Bilgi :
Başbakanlık

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
GÜLDAL OKUDUCU'NUN
T.B.M.M. 7/760 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR:

I- 6 Haziran 2003 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan 4864 sayılı Kanunun geçici 1.maddesi, afetzedeler için konut, her türlü alt yapı ve sosyal donatılar ile ağır hasarlı veya yıkık işyeri sahibi afetzedelere toplu işyeri yapılabilmesini veya yaptırılabilmesini düzenlemektedir. Yine aynı düzenlemeye göre, orta hasarlı olduğu belirlenen konut veya işyeri sahibi afetzedelere Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından güçlendirme projesi ve onarım işleri için kredi verilebilecektir. Geçici 1.maddedeki düzenlemeye göre kredilerin kullanımı, geri dönüşü ve yapılacak konut ve işyerlerinin afetzedelere tahsisine ilişkin usul ve esaslar Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenecektir.

1999 yılında Marmara ve Düzce depremleri sonrasında, Bakanlar Kurulu, az hasarlı konut sahiplerine valilikler aracılığı ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan konut başına 600 milyon TL. yardım yapılmasına, orta hasarlı konut sahiplerine 2 milyar TL, işyeri sahiplerine ise 1 milyar TL. onarım kredisi verilmesine karar vermiştir.

Yine, Bakanlar Kurulu Kararı gereğince Marmara ve Düzce depremleri sonrası oluşturulan çadır kentlerde yaşayanlara üç öğün sıcak yemek verilmiş ve 100 Milyon TL. kira yardımı yapılmıştır.

Marmara ve Düzce depremleri sonrası yıkık ya da ağır hasarlı binalardan hak sahibi olanlara üç seçenek sunulmuştur. Kalıcı Konut, Evini Yapana Yardım, Hazır Konut Kredisi. Hazır Konut Kredisi veya Evini Yapana Yardım yöntemini seçenlere 6 milyar TL. kredi verilmiş, kalıcı konut yöntemini seçenlere ise yaptırılan konutlar maliyet bedeli üzerinden açılan krediler karşılığı borçlandırılarak tahsis edilmiştir.

a) Hükümet, Marmara ve Düzce depreminde olduğu gibi Bingöl depremi sonrasında hasarlı ve yıkık olduğu tespit edilen konut ve işyeri sahiplerine bu tür seçenekler sunulmasını planlamakta mıdır? Yıkık ya da ağır hasarlı binaların ve hak sahibi olanların sayısı kaçtır?

b) Marmara ve Düzce depremlerinde olduğu gibi az hasarlı konutlar için yardım yapılması neden düşünülmemiştir?

c) Bingöl depreminde de çadır kentler oluşturulmuş, bunların barınma ile ilgili (tuvalet, su, aydınlatma gibi) ihtiyaçları karşılanmış, üç öğün sıcak yemek verilmiş ve kira yardımı yapılmış mıdır? Afete uğrayanların bulundukları yerde veya başka yerlerde geçici olarak barınmaları için alınan önlemler nelerdir? Geçici olarak barınanların sayısı kaçtır ve bunlar nerede barınmaktadır?

d) 1999 Eylül ayı ile 2003 Mayıs ayı arasındaki TEFİ artış oranlarına göre, az hasarlı konut sahiplerine verilen 600 milyon TL.'nin bugünkü değeri yaklaşık 2 milyar 508 milyon TL., orta hasarlı işyeri sahiplerine verilen 1 milyar TL.'nin bugünkü değeri yaklaşık 4 milyar 118 milyon TL., kalıcı konut hak sahiplerine verilen 6 milyar TL. tutarındaki kredinin bugünkü değeri yaklaşık 24 milyar 708 milyon TL.'dir. Bingöl depremi afetzedelerine yapılacak yardım ve verilecek kredi miktarları Marmara ve Düzce depremindeki yardımlarla eşit bir tutarda olacak mıdır?

II- 4123 sayılı Tabii Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar Ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesine Dair Kanunun 8. maddesi uyarınca, esnaf ve sanatkarlar, serbest meslek mensupları ile sanayici ve ticaret erbabına T.Halk Bankasıncı, çiftçilere T.C. Ziraat bankasıncı; Hazine Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilecek oran ve belirlenecek esas ve usullere göre kredi verilir. Bu kredilerin kullandırılmasından dolayı doğacak zararlar Hazinece karşılanır.

Edinilen bilgilere göre, Bingöl depreminde birçok işyeri güvenli olmadığı için boşaltılmış, 300'e yakın esnaf malını yitirmiş, 1275 hayvan barınağı hasar görmüş, 3200 küçük ve büyük baş hayvan kaybedilmiştir. Bölge köylülerinin ve esnafının mağduriyetlerini gidermek amacıyla karşılıksız sosyal yardım yapılması veya ucuz kredi kullandırılması planlanmakta mıdır? Planlanıyorsa, uygulamaya ne zaman geçilecektir?

III- Depremden sonra ağır hasarlı, yıkık veya orta hasarlı olduğu için sağlık hizmeti veremeyen hastane ve sağlık ocağı sayısı nedir? Bunlardan onarıma ihtiyaç gösterenlerin onarımları ne zaman tamamlanacaktır? Yıkılanların yerine yenileri ne zaman yapılacaktır? Halkın sağlık ihtiyaçları için fiziki mekan ve sağlık personeli olarak ne tür olanaklar sağlanmıştır?

IV- Depremden sonra ağır hasarlı, yıkık veya orta hasarlı olduğu için kaç tane okulda eğitim yapılamamaktadır? Okul binalarının onarımları ne zaman tamamlanacaktır? Yıkılan okulların yerine yenileri ne zaman yapılacaktır? Okullarında eğitim alamayan öğrencilerin eğitimleri için fiziki mekan ve eğitim personeli olarak ne tür olanaklar sağlanmıştır? Bu olanaklardan yararlanan öğrencilerin oranı nedir?

V- 4123 sayılı Kanun kapsamına giren belediyelerin İller Bankasına olan yatırım borçları, Maliye Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının uygun görüşü ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenecek esaslar çerçevesinde ertelenir veya terkin edilir. Bu belediyelerin İller Bankası yıllık yatırım programında bulunmayan yatırımları, Bayındırlık ve İskan Bakanlığının teklifi üzerine yıllık yatırım programına derhal alınır. Bu fıkra hükümlerinin yürütülmesi için gereken ödenekler Maliye Bakanlığınca İller Bankasına bir ay içinde aktarılır.

Bingöl'de işsizlik taşınmaz boyutlara ulaşmış, yoksulluk sıradanlaşmış, zaten az olan eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik olanakları daha da azalmıştır. Bingöllülerin sorunlarını çözebilmelerine yardımcı olmak üzere Bingöl Belediyesinin, İller Bankasına olan borçlarının ertelenmesi veya terkinini ve yatırım programında olmayan yatırımlarının programa alınması düşünülmekte midir?

CEVAPLAR:

1- a) Bingöl depreminde zarar gören afetzedelerden haksahiplerine kalıcı konut ve E.Y.Y metoduna göre konut edindirme kredisi ile onarım kredisi verilecektir.

Bingöl İli, ilçeleri, belde ve köylerinde 02.07.2003 tarihi itibarıyla yıkık-ağır hasarlı bina sayısı toplamı 6206 adet olarak tespit edilmiştir. Ancak, itirazlar incelenmekte ve itirazlar sonucu haksahibi sayısı netleşecektir.

b) Az hasarlı konutlar ve diğer karşılıksız yardımlarla ilgili olarak Bakanlığımızın teklifi 4123 sayılı yasanın 4. ve 5. maddelerine istinaden hazırlanarak 06.05.2003 gün ve 084/5681 sayılı yazımız ile Bakanlar Kurulu Kararı çıkartılması için Başbakanlığa sunulmuştur.

c) Bingöl Valiliğinden alınan bilgiler doğrultusunda; 2 adet çadır kent oluşturulmuş, ilçe, belde ve köylerdeki vatandaşlarımıza toplam 13.699 adet çadır dağıtılmıştır. Ayrıca 127'si Bakanlığımızca, 30'u Deniz Feneri Derneğince olmak üzere toplam 157 adet konteynir afetlerde vatandaşlarımızın hizmetine sunulmuş ve geçici iskan amaçlı kullanılan bu yerlerde tuvalet, su ve aydınlatma ihtiyaçları karşılanmaktadır. Bingöl merkezde ve Çimenli köyünde 30 değişik noktada 44 gün 9 adet seyyar mutfakla ve 15 adet S-3 ocaklarla toplam 643.600 kap sıcak yemek dağıtılmıştır. Kira yardımı için yukarıda da belirtildiği üzere gerekli çalışmalar yapılmış ve il genelinde yaklaşık 69.280 vatandaşımızın geçici olarak barındırılması sağlanacaktır.

d) 24.06.2003 tarihli Orta Hasarlı Konutların Onarım ve Güçlendirilmesine ilişkin yönetmelik hazırlanmış ve onarım ve güçlendirme yardımı esasları belirlenmiştir. Buna göre; İl, ilçe ve beldelerde orta hasarlı konuttan haksahibi olan afetzedelere 6 milyar TL, köylerde orta hasarlı konuttan haksahibi olan afetzedelere 5 milyar TL., İşyerinden (köy ve şehir) haksahibi olan afetzedelere 3 milyar TL, onarım kredisi alacaklardır. 7269 Sayılı Afetler Kanununa göre onarım yardımından dolayı borçlandırılan köylerdeki haksahipleri borçlarını 10 yıl içinde faizsiz ve eşit taksitler halinde, işyerinden dolayı borçlandırılan haksahipleri ise borçlarını 5 yıl içinde yıllık % 4 faizle, eşit taksitler halinde ödeyeceklerdir. Şehirlerdeki konutlarda ve işyerlerinde 4864 Sayılı Kanuna göre onarım yardımından dolayı borçlandırılan afetzedeler borçlarını 10 yıl içinde yıllık % 5 faizle eşit taksitler halinde ödeyeceklerdir.

2- Ülkemizde meydana gelen ve etkili olan her türlü afet sonrası yapılan hasar tespit çalışmaları sonucu, orta hasarlı konut ve işyerinden haksahibi olanlara 7269 Sayılı Kanun gereğince Bakanlığımızca kredi yardımıyla bulunmaktadır.

Ayrıca, Bingöl Uydu Kentte 1328 konutun TOKİ eliyle yapılması planlanmaktadır. Bu konutlardan 816 adetinin ihalesi yapılmış durumdadır. Geri kalan 512 konutun ihale hazırlıkları sürmekte olup, 1 İlköğretim Okulu, 1 Lise, 1 Spor Alanı ve 1 Çarşı yapılacaktır. Bu bölgede ayrıca TOBB tarafından 408 konut daha yapılacaktır.

Bingöl Ekin Yolu Bölgesinde ise 208 konutun yapımı planlanmaktadır.

3- Depremden etkilenen Sağlık Kurum ve Kuruluşlarına ait binaların durumu şöyledir;

Bingöl Devlet Hastanesi, Bingöl Doğumevi Hastanesi, Verem Savaş Dispanseri, Sağlık Lojmanları, Çeltiksuyu Sağlık Ocağı az , Bingöl Sağlık Müdürlüğü hizmet binası orta derecede hasar görmüştür. Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık tesisleri depremin verdiği hasardan ziyade, binaların çok eski olması ve uzun yıllardan beri bakım ve onarımının yapılamamasından kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Depremden zarar gören sağlık tesislerinin onarımı için Sağlık Bakanlığının bütçe kaynaklarından toplam 1 Trilyon TL. ödenek, İl Sağlık Müdürlüğüne aktarılmış ve gerekli işlemlerin biran önce başlatılması talimatı verilmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının sorumluluğunda bulunan, S.S.K Bingöl Hastanesinde deprem sonrası hizmeti aksatacak bir hasar bulunmamakla birlikte meydana gelen sıva ve boya çatlaklarının giderilmesi için keşifler hazırlanmış olup, ihale edilme aşamasına getirilmiştir.

27.08.1999 tarihli ve 4452 Sayılı Doğal Afetlere Karşı Alınacak Önlemler ve Doğal Afetler Nedeniyle Doğan Zararların Giderilmesi İçin Yapılacak Düzenlemeler Hakkında Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulu'nca 29.09.1999 tarihinde kararlaştırılan ve 30.09.1999 tarihli ve 23832 Sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 578 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesiyle, 1479 ve 2926 sayılı Kanunların ilgili maddeleri değiştirilmiş ve tabii afetten etkilenen sigortalıların prim borçlarını ne şekilde ödeyecekleri yeni esaslara bağlanmıştır.

01.05.2003 tarihinde Bingöl ili ve ilçelerinde meydana gelen deprem felaketinden zarar gören 1479 ve 2926 sayılı Kanunlara tabi Bağ-Kur sigortalılarının primlerinin ertelenmesi ile ilgili olarak söz konusu Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen esaslar doğrultusunda gerekli işlemler yapılması ve konu hakkında meslek kuruluşları ile köy ve mahalle muhtarlarının bilgilendirilmesi hususunda Bağ-Kur Bingöl İl Müdürlüğü talimatlandırılmıştır.

Türkiye İş Kurumu, Bingöl'de yaşanan depremden sonra İş-Kur Bingöl İl Müdürlüğü'nce özelleştirme Sosyal Destek Projesi kapsamında Toplum Yararına Çalışma Programı (TYÇP) hizmetleri satın alma ilanına çıkmıştır. Bu çerçevede Bingöl Valiliği Çevre Koruma Vakfı'nın, 34 katılımcıya yönelik toplam sözleşme bütçesi 70 milyar TL. olan "Çadır ve Konteynır Kentlerin Temizliği, Bakım ve Onarımı, Güvenlik Hizmetlerinin Sağlanması ve Bingöl'de Deprem Sonucu Meydana Gelen Aksaklıkların Giderilmesi" konulu proje teklifi uygun bulunmuştur. Proje 01.07.2003 tarihinde başlatılmış olup, 31.10.2003 tarihinde tamamlanacaktır. Bu projede 34 kişiye 4 ay süreyle geçici istihdam imkanı sağlanmıştır.

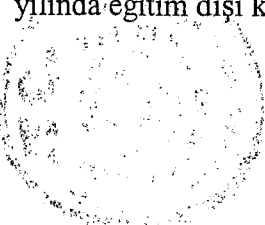
Ayrıca, Dünya Bankasının uygun görüşü alınarak, özelleştirme Sosyal Destek Projesi kapsamında 2003 yılı için Bingöl iline ayrılan ödenek % 100 artırılarak 805 milyar TL'ye yükseltilmesi ve bu kaynağın %50'sinin TYÇP programlarına tahsis edilmesi sağlanmıştır. İş-Kur Bingöl İl Müdürlüğü tarafından 02.06.2003'ten sonra yeniden ilana çıkılmış olup, başvuru olması halinde TYÇP projelerinde yaklaşık 150 kişiye 4 ay süreyle geçici istihdam sağlanması mümkün olacaktır.

4- Bingöl ilinde, 01.05.2003 tarihinde meydana gelen deprem nedeniyle yıkılan, ağır hasarlı veya orta hasarlı olup yıkılmasına karar verilen okul sayısı 13'tür. Ayrıca, 1 lise idare bloğu, 3 pansiyon binası, ile 1 Halk Eğitim Merkezi binasının da yıkılmasına karar verilmiştir.

Hasar gören okulların onarılması ya da yıkılıp yeniden yapılması çalışmaları süratli bir şekilde sürdürülmektedir.

Bingöl Valiliğine, ilköğretim kurumlarının yapım, bakım ve onarımı maksadıyla 222 Sayılı Kanunun 76. maddesi gereğince 4.6 trilyon TL ödenek tahsisi yapılmış, ilave olarak 4 trilyon TL ödenek daha verilmesi kararlaştırılmış ve bu ödeneklerin kullanımı amacıyla 12.06.2003 gün ve 3614 (2003/45) Sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Genelgesi çerçevesinde gerekli talimat verilmiştir. İlköğretim dışındaki okullara ait yapım, bakım ve onarım ödenek ihtiyaçları bütçe imkanları çerçevesinde ödenek temini için çalışmalar sürdürülmektedir.

Ayrıca; söz konusu eğitim kurumlarında okuyan öğrencilerin 2003-2004 öğretim yılında eğitim dışı kalmamaları için gerekli önlemler alınmıştır.

5- İller Bankası kaynaklarının tamamı, Yerel Yönetimlerin Devlet Planlama Teşkilatınca İller Bankası'nın yıllık yatırım programına alınan alt ve üst yapı yatırımlarına sarf edilmektedir.

Belediyelerin İller Bankası programında bulunan alt ve üstyapı yatırımları için borçlandıkları miktarlar, 2380 Sayılı Kanunun 1. maddesine göre borçlu Belediyelerin, Vadesi gelmiş borç taksitlerini genel bütçeden bu idarelere ayrılan paylardan kesilmektedir.

Yerel yönetimlerin talepleri doğrultusunda İller Bankası programına alınan yatırımların kaynağı, belediyelere açılan kredilerin geri dönüşü ile mümkün olduğundan taksitlerin vadesinde belediye paylarından kesilmesi zorunludur.

Belediyelerin 3986 Sayılı Kanun gereğince, yetkili makamlarca İller Bankasına bildirilen (SSK, Emekli Sandığı, Vergi, v.b.) borçları, belediye paylarından kesilerek alacaklı kuruma ödendiğinden bu borçların ertelenmesi mümkün değildir. Ayrıca, belediyelere yardım yapılması ile ilgili İller Bankasında herhangi bir fon bulunmamaktadır.

Bingöl ve bağlı belediyelerin sorunlarını çözebilmelerine yardımcı olmak üzere, deprem sonrası İller Bankasınca takip edilen borçlarından çok cüzi oranlarda kesinti yapılmaktadır.

